

Üldkasuliku töö ja elektroonilise valvega seotud justiitsministri määruste muutmise määruse eelnou seletuskiri

1. Sissejuhatus

Määruse „Üldkasuliku töö ettevalmistamise, täitmise ja järelevalve kord“ (edaspidi üldkasuliku töö määrus) muutmise eesmärk on võimaldada üleminekut digitaalsele toimikule, ajakohastada määrus lähtudes praktikast, suurendada üldkasuliku töö kasutamise võimalusi ja toetada üldkasuliku töö täitmist suurema paindlikkuse kaudu.

Määruse „Elektroonilise valve täitmise ja järelevalve kord“ (edaspidi elektroonilise valve määrus) muutmise eesmärk on ajakohastada määrus lähtudes praktikast. Määrust muudetakse lähtudes asjaolust, et elektrooniline valve ei ole ainult kohustus karistusseadustiku (edaspidi KarS) mõttes, kuivõrd elektroonilist valvet on võimalik kohaldada ka vahistamise asendamisel ning ajutise lähenemiskeelu ja lähenemiskeelu kohaldamisel. Määruse muutmisel on arvesse võetud tehnoloogia arengut, võimaldades kasutada erinevaid elektroonilise valve seadmeid. Määruse ajakohastamisel on lähtutud juhtumikorralduse ajakulu optimeerimisest, võimaldades juhtumikorraldusse kaasata kriminaalhooldusosakonnas töötavad ametnikud. Määruse muudatused aitavad rakendada kriminaalhooldajaid elektroonilise valve alustega ning tegeleda ennekõike sisulise tööga – sisutöö kriminaalhooldusalusega, ajakavade koostamine, liikumiste kontrollimine süsteemis, häirete kontrollimine süsteemis. Vajalik on oma tegevusi kombineerida, mistõttu võib esineda vajadus juhtumikorraldusse kaasata ka kriminaalhooldusosakonnas töötavad ametnikud, kes saavad vajadusel abistada isikute liikumiste asukohtade kontrollimisega või elektroonilise seadme paigaldamise/eemaldamisega.

Määrusega muudetakse justiitsministri 25. juuni 2004. a määruse nr 49 „Üldkasuliku töö ettevalmistamise, täitmise ja järelevalve kord“ redaktsiooni avaldamismärkega RT I, 23.07.2021, 5 ja justiitsministri 22. veebruari 2007. a määruse nr 15 „Elektroonilise valve täitmise ja järelevalve kord“ redaktsiooni avaldamismärkega RT I, 12.01.2011, 7.

Määruse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Justiitsministeeriumi vanglate osakonna taasühiskonnastamise talituse nõunikud Mariel Männiste (mariel.manniste@just.ee; 5143171) ja Greete Jalast (greete.jalast@just.ee; 58843617). Määruse eelnõu ja seletuskirja on keeletoimetanud Justiitsministeeriumi õiguspoliitika osakonna õigusloome korralduse talituse toimetaja Merike Koppel (merike.koppel@just.ee; 58569469).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määrus koosneb kahest paragrahvist. §-s 1 sätestatakse üldkasuliku töö määruks tehtavad muudatused ning §-s 2 elektroonilise valve määruks tehtavad muudatused.

§ 1 punktiga 1 täiendatakse määruse § 2 punktidega 7 ja 8. Punktiga 7 selgitatakse, et kriminaalhooldusosakondade pädevuses on ka üldkasuliku töö korraldamine juhul, kui on sõlmitud koostööleping. Koostööleping sõlmitakse tööobjekti kriminaalhooldusosakonna poolseks kasutamiseks. Koostöölepingu järgi kohustub kriminaalhooldusosakond korraldama lepingu esemeks oleva tööobjektil kokkulepitud tingimustel ning kooskõlas määrusega üldkasuliku töö täitmist.

Punkti 8 lisamine on oluline, kuna määruse § 15¹ võimaldab üldkasuliku töö tunde asendada. Sättega antakse kriminaalhooldusosakondade pädevusse uute kuritegude toimepanemise riske vähendavate tegevuste toimepanemine. Pädevuse täpsustamine on oluline, et viia kehtiv õigus vastavusse praktikaga. Kriminaalhooldusametnikud peavad riskipõhiseid vestlusi, mille eesmärk on vähendada uute kuritegude toimepanemist.

§ 1 punktiga 2 muudetakse kehtiva määruse sõnastus üldisemaks, jättes välja nõude leida üldkasuliku töö tööandjad kindlast piirkonnast. Muudetakse ka lepingu sõlmija sõnastust - senise kriminaalhooldusosakonna juhataja asemel nimetatakse vanglateenistust üldisemalt. Üldkasuliku töö tegemise võimaluse tagamine on vanglateenistuse ülesanne. Vanglateenistus otsib tööandjaid ja sõlmib koostöölepinguid. Seega ei pea piirduma vaid oma piirkonna tööandjatega.

§ 1 punktiga 3 muudetakse kehtiva määruse sõnastus üldisemaks, kuivõrd töö aitab võtta vastutust teo tagajärgede eest. Süüteo tagajärgede likvideerimise eesmärk seab tööandja valikule liialt suured ootused. Lähtudes üldkasuliku töö korraldusest ja praktikast, aitab vastutuse võtmine teo tagajärgede eest likvideerida ka süüteo tagajärgi.

§ 1 punktiga 4 täiendatakse kehtiva määruse § 4 lõikes 1 sätestatud üldkasuliku töö tööandjale esitatavaid tingimusi. Kui kehtiva õiguse kohaselt peab tööandja tegevus olema seotud eakate või puuetega inimeste eest hoolitsemisega, siis eelnõu lisab muud abivajavad inimesed, luues seeläbi alternatiivseid võimalusi, millega tuleb ja saab tööandja valikul arvestada. Eakad ja puuetega inimesed ei ole alati abivajavad inimesed ning vastupidi.

§ 1 punktiga 5 tunnistatakse kehtetuks kehtiva määruse § 4 lõike 1 punkt 5, kuna kõikide tehtavate tööde eest makstakse kellelegi kuskil palka. Tegu on piirava punktiga. Kõnealuse punkti kehtetuks tunnistamisega suurendatakse üldkasuliku töö tegemise kohtade valikut, toetades kriminaalhooldusosaluste karistuse täitmist.

§ 1 punktiga 6 lisatakse kehtiva määruse § 4 lõikesse 1 punktid 6 ja 7, suurendades seeläbi tööandjate valikut, lisades nii loomade eest hoolitsemise või nende kaitsmise kui ka keskkonna hoidmise, edendamise ja heastamise võimalused.

§ 1 punktiga 7 muudetakse kehtiva määruse § 5 sissejuhatavat lauseosa, kuna kriminaalhooldusosakond ei kuulu enam alates 01.02.2024 eri vanglate koosseisu, vaid on ühtne organisatsioon. Seega kaob ära vajadus pidada kriminaalhooldusosakonna põhist nimekirja. Samuti toetab muudatus üleriigiliste lepingute sõlmimist ja haldamist.

§ 1 punktidega 8 ja 9 muudetakse kehtiva määruse § 7 pealkirja ja tunnistatakse kehtetuks paragrahvi teine lõige. Üldkasuliku töö tegemine ei eelda isiku nõusolekut. Määruse § 7 lõike 1 kohaselt peab kriminaalhooldusametnik selgitama kahtlustatavale või süüdistatavale üldkasuliku töö tegemise korda ning kohtueelse ettekande vormi kohaselt tuleb ametnikul esitada õigusrikkuja arvamus võimalike kohustuste ja karistuse alternatiivide kohta ning teatama tema koostöövalmidusest neid täita.

§ 1 punkti 10 muudatusega laiendatakse selle määruse tähenduses kriminaalhooldusametniku mõistet, hõlmates mõistega ka nooremametnikud. Üldkasulik töö võidakse määrata ka väärteloosjades karistusena ning sel juhul tegelevad asjaomaste kriminaalhooldusosalustega valdavalt nooremametnikud. Kuna kõik üldkasulikkude tööd reguleerivad normid on koondatud üldkasuliku töö määrusesse, on mõistlik laiendada kriminaalhooldusametniku mõistet vaid selle määruse tähenduses.

§ 1 punktiga 11 tunnistatakse kehtetuks § 8 lõige 2, sest kriminaalhooldusseaduse § 25 sätestab kriminaalhooldaja nimetamise. Kriminaalhooldusosakonna juhataja nimetab kriminaalhooldusosalusele konkreetse kriminaalhooldaja, lähtudes nimetatava spetsialiseerumisest ja töökoormusest.

§ 1 punktiga 12 muudetakse kehtiva määruse § 9 punkti 6, jättes sättest välja üldkasuliku töö tegemisel õiguste ja kohustuste selgitamise kohta kriminaalhooldusosaluselt allkirja võtmise nõude. Ametnikele jääb endiselt õiguste ja kohustuste selgitamise kohustus, kuid puudub vajadus selgituskohustuse täitmist kriminaalhooldusosaluse allkirjaga kinnitada. Õigused ja kohustused tulenevad lahendist ja allkirja andmine või mitteandmine ei too endaga kaasa lisakohustusi.

§ 1 punktiga 13 tehtava muudatusega võetakse kriminaalhooldusametnikelt kohustus esitada tööandjale esialgne jaotuskava kogu tähtaja kohta kuude kaupa. Tööandjad muutuvad ning ei ole mõistlik tööandjale esialgset jaotuskava esitada. Konkreetsele tööandjale edastatakse ajakava ja arvestusleht. Ajakava sisaldab informatsiooni planeeritud tööpäevade ja tööaegade kohta. Arvestusleht on aga tööandja täidetav dokument, mis kajastab kriminaalhooldusosaluse reaalselt töötatud tunde.

§ 1 punktiga 14 tehtava muudatusega tagatakse kriminaalhooldusametniku võimalikult kiire tagasiside, jättes ta samas koormamata viivitamatu tagasisidestamise nõudega.

§ 1 punktiga 15 tehtav muudatus toetab üldkasuliku töö täitmist suurema paindlikkuse kaudu. Kriminaalhooldusametnik koostab ajakava võimaluse korral jaotuskava järgides, kuid seda võib teha ka jaotuskava arvestamata. Näiteks olukorras, kus kriminaalhooldusosalune soovib puhkuse ajal teha rohkem töötunde kui jaotuskava ette näeb, tuleks see võimalus anda. Samas tagatakse muudatusega, et suurema paindlikkusega ei lõpetataks asenduskaristuse täitmist varasemal ajal – eelnõuga

muudetava § 12 lõike 2 teise lause kohaselt tuleb viimase kuu üldkasulik töö teha jaotuskavas ettenähtud viimase kuu jooksul.

§ 1 punktiga 16 lisatakse ajakavale peale üldkasuliku töö tegija nime ja kontaktandmete ka tema isikukood ja kehtiva isikut tõendava dokumendi number. Andmete töötlemise õiguslik alus on isikuandmete kaitse seaduse § 15. Isikukoodi ja kehtiva isikut tõendava dokumendi numbri lisamine aitab tööandjal kindlaks teha, kas asenduskaristust täidab õige inimene. Kuna tööandja edastab kriminaalhooldusametnikule dokumendi, milles kinnitab üldkasuliku töö tegija sooritusi, siis on vajalik, et tööandja oleks veendunud, et üldkasulikku tööd teeb õige isik. Niiviisi tuvastatakse ka võimalik süüdistatava kõrvalehoidmine üldkasutatava töö tegemisest.

§ 1 punktiga 17 lisatakse kehtiva määruse § 12 lõike 2 punkti 8 sõnad „vajaduse korral“, mis avardab üldkasuliku töö paindliku sooritamise võimalusi. Teatud tööde puhul pole oluline töö tegemise aega kellaajaliselt kindlaks määrata, vaid oluline on tagada, et töö on etteantud tundide jooksul valmis saanud.

§ 1 punktidega 18–21 kaotatakse üldkasuliku töö tegemise ajakavas asjaosaliste allkirjastamise kohustus. Ajakava koostatakse koostöös või kooskõlastatult üldkasuliku töö tegija, juhendaja ja kriminaalhooldusametnikuga, mistõttu ei ole vaja ajakava kinnitada allkirjaga. Nii ajakava kui ka jaotuskava koostamine, tutvustamine ja saatmise info fikseeritakse vangiregistris. Kriminaalhooldusale saadetakse (või antakse või tehakse kättesaadavaks) jaotuskava elektrooniliselt või paberile trükituna.

§ 1 punktiga 22 tunnistatakse kehtetuks määruse § 13. Kriminaalhooldusametnik võib saata kriminaalhooldusale üldkasuliku töö tegemise kohta ka ilma õigusnormita. Praktikas seda ei tehta, pigem on tegemist kohaliku omavalitsuse ülesandega.

§ 1 punktiga 23 tehtavate muudatustega loetletakse olukorrad, mil juhendaja peab kriminaalhooldusametnikku teavitama. Kehtivas määruses sätestatud viivitamatu teatamise asemel nähakse eelnõuga ette juhendaja kohustus teavitada olukordadest esimesel võimalusel, kuid hiljemalt järgmisel tööpäeval. Tööandjatel on keeruline viivitamata kriminaalhooldusametnikke teavitada, kuid kohustuse täitmata jätmine võib viia tööandjaga koostöö lõppemiseni. Muudatus annab teatava paindlikkuse. Samuti kaotatakse eelnõuga kriminaalhooldusametnike kohustus minna kohe töökohale rikkumise asjaolusid välja selgitama.

§ 1 punktiga 24 täiendatakse kehtiva määruse paragrahvi 14 lõikega 2¹, sätestades, et kui kriminaalhooldusale ei ilmu õigeks ajaks töökohale, teavitab juhendaja sellest kõige hiljem arvestuslehte esitades. Kriminaalhooldusametnikud lähtuvad kriminaalhooldusale töötundide arvestamisel arvestuslehest. Ebapraktiline on kohustada juhendajaid teavitama kriminaalhooldusametnikke, kui teave saadakse koos arvestuslehega.

§ 1 punktiga 25 muudetakse kehtiva määruse § 17 lõike 1 sõnastus selgemaks. Kriminaalhooldusametnik valib nüüdsest rikkumisele reageerimise viisi. Kehtiv säte kohustas kriminaalhooldusametnikku tegema kirjaliku hoiatuse.

§ 1 punktiga 26 tunnistatakse kehtetuks määruse § 17 lõike 1² punkt 6, kuna hoiatuse allkirjastamise kohustus puudub.

§ 1 punktiga 27 täiendatakse kehtiva määruse § 17 lõiget 2 sõnaga „kehtiv“. Muudatus on vajalik, sest kriminaalhooldusametnik peab tegema erakorralise ettekande, kui kriminaalhooldusale on kaks kehtivat kirjalikku hoiatust ning kriminaalhooldusale on pannud toime rikkumise.

§ 1 punktiga 28 täiendatakse kehtiva määruse §-i 17 lõikega 1³. Lisatava lõike kohaselt tuleb isikule hoiatust tutvustada ning kriminaalhooldusametnikul on kohustus fikseerida hoiatus vangiregistris.

§ 1 punktidega 29 ja 30 muudetakse kehtiva määruse § 19 lõikeid 1 ja 2. Muudatuse kohaselt tuleb kriminaalhooldusametnikku teavitada, kui ilmnevad asjaolud, mis tingivad vajaduse muuta üldkasuliku töö tegemise ajakava või laadi neljateistkümnest päevast pikema perioodi ulatuses. Kui üldkasuliku töö tegemise ajakava või laadi tuleb muuta lühema kui neljateistkümne päeva ulatuses, muudetakse seda kriminaalhooldusale ja juhendaja kokkuleppel.

Lisaks asendatakse lõikes 2 sõna „viivitamata“ sõnadega „esimesel võimalusel“ ning selgitatakse, et juhendaja teavitab kriminaalhooldusametnikku esimesel võimalusel, kuid hiljemalt järgmisel tööpäeval.

§ 1 punktiga 31 tunnistatakse kehtetuks kehtiva määruse § 20, kuna üldkasuliku töö tähtaja kulgemise peatamisel ning uue tähtaja määramisel tuleb kohtul arvestada üldkasuliku töö üldist tähtaega. Juhul kui kriminaalhooldusale on määratud maksimaalne üldkasuliku töö üldine tähtaeg, siis peatamine seda ei mõjuta, ning juhul, kui tähtaja pikendamine on võimalik, saab seda teha ka ilma eelneva üldkasuliku töö tähtaja kulgemise peatamiseta. Ametnik arvestab ajakava koostamisel kriminaalhooldusale. Kui kriminaalhooldusale ei saa üldkasuliku töö tunde konkreetset perioodil sooritada, siis ametnik arvestab sellega ilma kohtusse pöördumata. Seetõttu tuleb kõnealune säte tuginedes praktikale ning halduskoormuse vähendamise eesmärgil kehtetuks tunnistada.

§ 1 punktiga 32 luuakse kehtiva määruse § 21 lõikesse 1 toimikupidamise alternatiiv: toimikut peetakse digitaalselt või paberil. Muudatusega eemaldatakse viide kriminaalhooldusregistri põhimäärusele, kuna seda määrust ei ole (kehtetu). Normi täiendatakse selgitades, et kui peetakse dokumenditoimikut, siis peab see vastama digitaalsele toimikule.

§ 1 punktiga 33 tunnistatakse kehtetuks kehtiva määruse § 21 lõige 2, kuna dokumenditoimikus kajastatava ettekirjutamine ei ole otstarbekas. Vabariigi Valitsuse 01.03.2018.a määruses nr 19 „Kinnipeetavate, vahistatute, arestialuste ja kriminaalhoolduslaste andmekogu põhimäärus“ lisas 1 on nimetatud dokumendid ja andmed, mis tuleb ÜKT (samuti kõigi teiste aluste) järgi digitoimikusse kanda.

§ 2 punktiga 1 jäetakse kehtiva määruse § 1 punktist 2, § 2 punktist 3 ja § 5 lõikest 1 välja sõna „kohustuse“. Sätete sõnastust muudetakse üldisemaks, võttes arvesse, et elektrooniline valve ei ole ainult kohustus KarS § 75 lg 2 p 9, KarS § 75¹ mõttes. Elektroonilist valvet on võimalik kohaldada vangistuse asendamisel KarS § 69¹ alusel. Samuti on võimalik elektroonilist valvet kohaldada vahistamise asendamisel kriminaalmenetluse seadustiku (edaspidi KrMS) § 137¹ alusel, ajutise lähenemiskeelu kohaldamisel KrMS § 141¹ alusel ja lähenemiskeelu kohaldamisel KrMS § 310¹ alusel.

§ 2 punktiga 2 muudetakse kehtiva määruse § 2 p 1¹ sätte sõnastus üldisemaks. Elektroonilise järelevalve kohaldamine eeldab arvamust kohaldamise võimalikkuse kohta. Elektroonilist järelevalvet võib rakendada ka tulevikus lähenemiskeeldude puhul (elektrooniline järelevalve kui kannatanu kaitse üks võimalik viis), näiteks võib kohaldada ka oportuuniteediga.

§ 2 punktiga 3 muudetakse kehtiva määruse § 5 lõikeid 2, 3 ja 4.

Lõike 2 muudatusega lisatakse normi alternatiiv. Elektroonilise valve seadmete olemasolu tagatakse kohtulahendi jõustumise või seadme paigaldamise ajaks. Kohtulahendi jõustumise ajal ei pruugi kriminaalhooldusosakonnas olla elektroonilise valve seadet. Oluline on, et paigaldamise ajal on elektroonilise valve seade olemas.

Lõike 3 sõnastust muudetakse üldisemaks, arvestades seda, et seadet ei tule enam alati kriminaalhooldusale jala külge kinnitada. Samuti on kriminaalhooldusametnikul vajadusel võimalik valida, millal seade paigaldatakse.

Lõikes 4 muudetakse sõnastust üldisemaks, võttes arvesse, et elektrooniline valve ei ole ainult kohustus. Kutse antakse isikule üle vanglas. Vanglates on dokument, kuhu pannakse kirja, mis isikutele üle anti ning puudub dokumendi allkirjastamise vajadus. Lisatakse juurde „võimaluse korral“, kuna alati ei ole võimalik kutset saata, näiteks olukorras, kus lahend jõustatakse kohe.

§ 2 punktiga 4 muudetakse kehtiva määruse § 5¹ lõike 2 punkte 1, 2 ja 3.

Lõige 2 näeb ette tingimused, mis peavad olema täidetud liikumisvabaduse piirangu kontrollimiseks kasutatavate elektroonilise valve seadmete paigaldamiseks. Eelnõus toodud muudatusega neid tingimusi täiendatakse.

Punktis 1 tehtava muudatusega nähakse ette, et ei tohi esineda muid asjaolusid, mis takistavad isikul nimetatud elukohas elamist. Näiteks on olnud juhtumeid, kus kahtlustatava, süüdistatava või süüdimõistetud elukoht on elektroonilise valve seadme paigaldamiseks küll sobiv, kuid isikul puuduvad piisavad vahendid, et kontrollitud elukohas elada.

Punktis 2 täiendatakse lauset sõnaga „stabiilne“, kuivõrd praktikas on ilmnenud, et ainult elukoha elektrienergiaga varustatusest ei pruugi elektroonilise valve seadme töötamiseks piisata. Probleeme on tekitanud näiteks vanad elektrisüsteemid, kus tekib pidevalt võrgu ülekoormus, mis takistab sellise elektroonilise valve seadme tööd, mis peab pidevalt vooluvõrgus olema.

Punkti 3 muudatusega lisatakse tingimus, mille kohaselt peab GSM-i levi olema elektroonilise valve seadme toimimiseks piisav. Seda, kas levi on seadme toimimiseks piisav, kontrollib kriminaalhooldusametnik, kes kontrollib ka elukoha sobivust. Ainuüksi asjaolust, et elukoht asub GSM-i levialas, ei pruugi elektroonilise järelevalve teostamiseks piisata. Kui elukohas ei ole piisavat levi, siis ei saa elektroonilise valve seade ühendust ega toimu reaajas andmevahetust, mis takistab elektroonilise valve täitmise kontrollimist.

§ 2 punkti 5 muudatusega sõnastatakse kehtiva määruse § 6 lõige 2 ümber selliselt, et säte tagaks kriminaalhooldusametnikule võimaluse koostada elektroonilise valve kohaldamise võimalikkuse kohta arvamus ka lähenemiskeelu korral. Kehtiva määruse sõnastus piirab arvamuse koostamise vaid kahtlustatava, süüdistatava või süüdimõistetuga.

§ 2 punkti 6 muudatusega sätestatakse, et esimesel kohtumisel tuleb koostada elektroonilise valve kohaldamise ajakava kuni järgmise kohtumiseni. Muudatus võimaldab ajakava elektroonilise valve alguses paremini planeerida, sest kohe ei pruugi olla võimalik ega mõistlik ajakava 10 päevaks planeerida, kuna arvesse võetavad asjaolud alles selguvad.

§ 2 punktiga 7 muudetakse kehtiva määruse § 7 lõike 1 punkti 5. Punkti 5 muudatusega lisatakse sättesse kriminaalhooldusametniku kohustus selgitada kriminaalhooldusalusele ka elektroonilise valve seadme kaotamise tagajärgi.

§ 2 punktiga 8 muudetakse kehtiva määruse § 7 lõike 1 punkti 6. Punkti 6 muudatusega loobutakse selgitamise kohta allkirja võtmise nõudest. Ametnikule jääb sättes toodud asjaolude selgitamise kohustus, kuid selle täitmist ei pea kinnitama allkirjaga. Õigused ja kohustused tulenevad lahendist ja allkirja andmine või mitteandmine ei muuda midagi, kui kriminaalhooldusalune neid rikub.

§ 2 punktiga 9 eemaldatakse määrusest viide kriminaalhooldustalitusele, kuna nimetatud talitust ei eksisteeri.

§ 2 punktiga 10 täiendatakse kehtiva määruse § 8 lõiget 1 sättega, mis ühtlustab praktikat. Elektroonilise valve kohaldamisel võib ajakava olla koostatud põhimõttel, et kriminaalhooldusalune peab viibima ööpäev ringi oma elukohas. Varasemalt oli antud põhimõtte välja toodud ainult vahistamise asemel.

§ 2 punktiga 11 täiendatakse kehtiva määruse §-i 8 lõikega 1². Muudatusega sätestatakse, et kui kohaldatakse ajutist lähenemiskeeldu või lähenemiskeeldu, siis ajakava ei koostata. Lähenemiskeelu puhul kohaldatakse elektroonilist valvet ennekõike kannatanu huvide kaitseks. Kriminaalhooldusalune liigub tavapäraselt ning tema igapäevast liikumist ei piirata. Elektroonilise valve süsteemi on sisestatud tsoon või tsoonid, kuhu isik minna ei tohi. Kui isik läheb sellisesse tsooni või sellistesse tsoonidesse, siis annab süsteem vastavat häiret. Valvekeskus teavitab häirest häirekeskust, kuna isikule on seatud lähenemiskeeld. Lähenemiskeelu rikkumine on karistatav, seega teavitab kriminaalhooldusametnik prokuratuuri häirest.

§ 2 punktiga 12 tehtava muudatusega jäetakse kehtiva määruse § 8 lõikest 2 välja konkreetselt nimetatud viibimiskohad, nagu kool ja töökoht. Muudatuse eesmärk on ühtlustada ja toonitada, et kriminaalhooldusalune lähtub ajakavast.

§ 2 punktiga 13 muudetakse kehtiva määruse § 8 lõiget 3. Määruse § 8 lõike 3 punkti 1 muudatusega jäetakse sättest välja sõna „regulaarne“. Ajakavas on esitatud kõikide tegevuste algus ja lõpp, seega puudub vajadus *regulaarseid tegevusi* eraldi nimetada. Samuti jäetakse sättest välja sõna „lõunavaheaeg“. Kui kriminaalhooldusalune lõunatab töökohal, siis puudub vajadus see ajakavasse märkida. Kui kriminaalhooldusalune lõunatab töökohast eemal, siis tuleb see eraldi tegevusena ajakavas fikseerida. Lisaks muudetakse sätte sõnastust avatumaks, et tagada

kriminaalhooldusametnikule juhtumikorraldusest tulenev kaalutusõigus võimaldada kriminaalhooldusalusele ka muid liikumisi.

Punkti 3 muudatuse kohaselt ei tule ajakavas enam märkida konkreetset transpordivahendit, vaid kokkulepitud liikumisviisi. Muudatusega muutub liikumise korraldamine paindlikumaks. Transpordivahend on liiga kitsas mõiste, mistõttu kriminaalhooldusalused ei tohiks praegusel ajal näiteks jalgsi liikuda. Kitsendus jäetakse välja ja võimaldatakse kasutada erinevaid liikumisviise.

§ 2 punktiga 14 tunnistatakse kehtetuks kehtiva määruse § 8 lõike 3 punktid 4–9, kuna ametnik võimaldab liikumisi juhtumikorraldusest ja oma kaalutusotsusest lähtudes. Kriminaalhooldusametnik koostab ajakava koostöös kriminaalhooldusalusega, arvestades võimaluse korral viimase elukorraldust ja soove.

§ 2 punktiga 15 muudetakse kehtiva määruse § 8 lõikeid 3¹–5. Lõikega 3¹ täpsustatakse, et GPS-jälgimisseadme kasutamise korral võib elektroonilise valve ajakava sisaldada ainult lubatud, keelatud või kohustuslikke tsoone. Kriminaalhooldaja otsustab kriminaalhooldusaluse riske arvestades, kui detailne ajakava kriminaalhooldusalusele koostada tuleb. Näiteks lähenemiskeelu puhul on oluline kontrollida, et kriminaalhooldusalune ei läheneks ohvrile, seega ei ole detailse ajakava koostamine vajalik ning piisab ainult tsoonide määramisest.

Lõike 4 muudatusega jäetakse sättest välja allkirjastamise kohustus. Kuna ajakava koostatakse koostöös kriminaalhooldusalusega, siis on kriminaalhooldusalune sellega nõus ja sellest teadlik ning seetõttu puudub vajadus kokkuleppe allkirjastamiseks. Ajakava paberil või elektrooniline väljastamine fikseeritakse vangiregistris.

Kehtiva määruse § 8 lõikes 5 tehtavate muudatustega rõhutatakse ajakava muutmise erandlikkust. Säte võimaldab ajakava muuta erandjuhtudel, samuti selgitatakse sättes üldiselt, mida tuleb erandjuhtumiks pidada. Näiteks loetakse erandjuhtumiks arstivisiite, erakorralisi terviseprobleeme, lähedase matust. Arusaadavalt ei saa sättes ammendavalt kõiki erandjuhtumeid loetleda.

§ 2 punktiga 16 tunnistatakse kehtetuks kehtiva määruse § 8 lõige 6.

§ 2 punktiga 17 täiendatakse kehtiva määruse §-i 8 lõikega 7. Muudatusega laiendatakse kriminaalhooldusaluse liikumise kontrollimise võimalust: liikumist ei kontrollita ainult elektroonilise valve ajakava muudatuse tegemisel, vaid ka siis, kui kriminaalhooldusalusel võimaldatakse liikuda. Kriminaalhooldusametnikul ei ole õigust kontrollida taotletud liikumise olemasolu mitte ainult erandjuhtudel, vaid ka kahtluse korral.

§ 2 punktiga 18 parandatakse ära kehtiva määruse § 9 pealkirjas olnud kirjaviga.

§ 2 punktidega 19 ja 20 jäetakse kehtiva määruse § 9 lõike 1 punktidest 1 ja 3 välja kitsendused, mille kohaselt saab kriminaalhooldusaluse külge kinnitav seade olla ainult jala külge kinnitav seade. Punktist 1 eemaldatakse ka viide üks kord kasutatavale võrule.

§ 2 punktiga 21 jäetakse kehtiva määruse § 10 lõikest 1 välja viide kriminaalhooldustalitusele, kuna nimetatud talitust ei eksisteeri, ning kitsendus, mille kohaselt on elektroonilise valve seadme paigaldamist võimalik kokku leppida ainult telefoni teel või esimesel kohtumisel kriminaalhooldusosakonnas.

§ 2 punktiga 22 tunnistatakse kehtetuks kehtiva määruse § 10 lõige 3. Muudatusega kaotatakse nõue, mille kohaselt peab elektroonilise valve seadmete paigaldamisel osalema kaks kriminaalhooldusametnikku või kriminaalhooldusametnik koos vanglaametnikuga. Seadme paigaldamiseks piisab ühest kriminaalhooldusametnikust ning seega puudub vajadus seda määrusega reguleerida.

§ 2 punktiga 23 muudetakse kehtiva määruse §-i 11 lõikeid.

Lõikega 1 laiendatakse elektroonilise valve seadme paigaldajate ringi. Lisaks kriminaalhooldusametnikule võib seadmeid paigaldada kriminaalhooldusosakonna ametnik, näiteks

nooremametnik. Samuti jäetakse välja viide ainult koduvalveseadmele, sest säte reguleerib erinevate valveseadmete paigaldamist.

Lõikega 2 täpsustatakse sätte sõnastust. Elektroonilise valve seadmete erisuse tõttu ei pruugi seade olla ainult jalavõru ega kinnitamist vajav seade. Seadmete paigaldamine toimub vastavalt teenusepakkuja juhistele.

Lõike 3 muudatusega eemaldatakse sättest kitsendus, mille kohaselt saab elektroonilise valve seade olla ainult jalavõru. Elektroonilise valve seadme erisuse tõttu ei pruugi seade olla ainult jalavõru ega kinnitamist vajav seade.

Lõikega 4 nähakse elektroonilise valve seadme paigaldajale ette kohustus tutvustada elektroonilise valve seadmete töötamise põhimõtteid ja näidata, kuidas seadet kasutada.

Lõikega 5 muudetakse sätet üldisemaks, jättes piiramata aega, millal seadmed arvutivõrguga ühendatakse, et nende nõuetekohast töötamist kontrollida. Praktikas ühendatakse seadmed arvutivõrguga enne nende paigaldama minemist.

§ 2 punktiga 24 muudetakse kehtiva määruse § 12 pealkirja sõnastust üldisemaks, võttes arvesse, et elektrooniline valve ei ole ainult kohustus. Samamoodi muudetakse ka § 12 sõnastust üldisemaks ning laiendatakse elektroonilise valve eemaldajate ringi.

§ 2 punktiga 25 muudetakse kehtiva määruse 3. jao pealkirja sõnastust üldisemaks, võttes arvesse, et elektrooniline valve ei ole ainult kohustus.

§ 2 punktiga 26 muudetakse kehtiva määruse § 13 pealkirja ja lõigete sõnastust üldisemaks, võttes arvesse, et elektrooniline valve ei ole ainult kohustus.

Lõike 1 muudatusega ajakohastatakse kehtivat määrust. Praegu kontrollib elektroonilise valve kohustuse täitmist vahetult Tartu Vangla järelevalvekorralduse üksus.

Lõike 2 sõnastust muudetakse korrektsemaks, võttes arvesse, et kõik elektroonilise valve süsteemi tulnud häired ei ole rikkumised. Valveametnik reageerib elektroonilise valve süsteemi tulnud häirele, kuid ei võta seisukohta selle kohta, kas tegemist on rikkumisega või mitte.

Lõike 3 sõnastust muudetakse samuti korrektsemaks. Valveametnik reageerib häirele olenevalt asjaoludest. Valveametnik vaatab häire üle ning märgib ära häire põhjuse ning reageerimise viisi. Põhjus on kriminaalhooldusametniku jaoks oluline, et teha otsus häire rikkumiseks lugemise kohta.

§ 2 punktiga 27 muudetakse kehtiva määruse §-i 14. Pealkirja sõnastust muudetakse üldisemaks, võttes arvesse, et elektrooniline valve ei ole ainult kohustus.

Lõige 1 kehtestatakse uues sõnastuses, võttes arvesse, et elektrooniline valve ei ole ainult kohustus. Lõike 1 punktides sätestatakse olukorrad, mis on käsitatavad elektroonilise valve jämeda rikkumisena.

Lõike 1 punktiga 1 selgitatakse, et elektroonilise valve täitmise jämedaks rikkumiseks loetakse ükskõik millise elektroonilise valve seadme lõhkumist, signaali järeletegemist, järeletegemise katset või signaali takistamist.

Lõike 1 punkti 2 kohaselt on elektroonilise valve täitmise jäme rikkumine oma tegevuse või tegevusetusega elektroonilise valve seadme toimimise takistamine. Seejuures peetakse silmas ka seadmeid, mida on vaja näiteks laadida, kuid kriminaalhooldusalune ei lae seadmeid.. Samuti on jämedaks rikkumiseks olukord, kus kriminaalhooldusalune eemaldab tahtlikult elektrivõrgust seadme, mis peab olema kogu aeg elektrivõrgus.

Lõike 1 punkti 3 kohaselt on elektroonilise valve jäme rikkumine olukord, kus kriminaalhooldusalune lahkub elukohast ajakavavälisel ajal. Eelnõuga muudetakse kehtiva määruse sõnastust, mis viitas kriminaalhooldusaluse soovile elektroonilise valve kohustusele edaspidi mitte alluda. Olukord, kus kriminaalhooldusalune lahkub elukohast ajakavavälisel ajal, näitab, et kriminaalhooldusalune ei soovi täita elektroonilist valvet.

Lõike 1 punktist 4 on välja jäetud viide jalavõrule, kuivõrd võru asukoht on muutunud. Jäme rikkumine on olukord, kus isik üritab seadmeid eemaldada ka kinnitusklambri avamise, klambri või rihma või seadme lõhkumise teel või muus viisil. Isiku tegevus, millega soovib mitte alluda elektroonilisele järelevalvele.

Lõike 1 punkti 5 kohaselt on GPS-jälgimisseadme kasutamise korral jäme rikkumine tahtlik sisenemine keelatud tsooni. Tuleb tähele panna, et jämedaks rikkumiseks on keelatud tsooni sisenemine, tsoonist lahkumine ei ole elektroonilise valve täitmise mõttes oluline.

Paragrahvi 14 lõike 2 muudatusega täpsustatakse, et elektroonilise valve nõuete rikkumine on ajakavast kõrvalekaldumine. GPS-jälgimisseadme kasutamise korral loetakse rikkumiseks tahtlikku keelatud tsooni sisenemist.

Paragrahvi 14 lõikes 3 sätestatakse, mida ei loeta elektroonilise valve rikkumiseks.

Lõike 3 punktist 1 jäetakse välja tsoonidega seonduv, kuna kriminaalhooldusametnikul puudub pädevus lubada kriminaalhooldusalust keelatud tsooni. Lisatakse, et enne nõustumist on kriminaalhooldusametnik kohustatud välja selgitama juhtumiga seotud asjaolud.

Lõike 3 punktiga 2 lisatakse, et enne nõustumist on kriminaalhooldusametnik kohustatud välja selgitama juhtumiga seotud asjaolud.

Lõike 3 punkti 3 uue sõnastusega ei loeta elektroonilise valve nõuete rikkumiseks tehnilist riket, mida ei ole kriminaalhooldusalune põhjastanud. Kehtiva määrusega võrreldes ei käsitleta sättes enam elektrikatkestusi: elektrikatkestused ei mõjuta elektroonilise valve seadmete tööd, kõikidel seadmetel on aku, mis hoiab seadet teatud aja töös. Ei ole põhjendatud karistada inimesi selle eest, et nad elavad piirkonnas, kus on probleeme, elektrivarustusega, seda eriti sügiseti ja kevadeti. Tehnilise rikke all mõistetakse olukorda, kus kriminaalhooldusalune näeb, et seade teeb midagi tavapäratult või näiteks võru tuleb kinnitusest lahti. Kriminaalhooldusalune peab sellisest olukorrast teavitama valveametnikku.

§ 2 punktiga 28 muudetakse määruse §-i 15.

Määruse § 15 pealkirja sõnastust muudetakse korrektsemaks, võttes arvesse, et elektrooniline valve ei ole ainult kohustus. Valveametnik reageerib võimalikele jämedatele rikkumiste häiretele eelisjärjekorras. Sealjuures teatab valvekeskus häire tekkimise põhjuse ning kriminaalhooldusaluse selgituse.

Lõiget 1 muudetakse, kuna valveametnik otsustab elektroonilise valve häire peale reageerimise viisi olenevalt häirest. Valvekeskus reageerib häirele, sealjuures teatab häire tekkimise põhjuse ning kriminaalhooldusaluse selgituse. Valveametnik reageerib võimalikele jämedatele rikkumiste häiretele eelisjärjekorras.

Lõiget 2 täiendatakse, kuna valveametnik suhtleb vahetult kriminaalhooldusalusega, selgitades välja häire asjaolud. Häire asjaolud kirjutatakse elektroonilise järelevalve süsteemis tekkinud häire juurde.

Paragrahvi täiendatakse lõigetega 4–6. Lõikega 4 lisatakse, et valveametnik fikseerib häire asjaolud ja reageerimise viisi elektroonilise valve süsteemis, mitte kriminaalhoolduse infosüsteemis. Vajaduse korral informeerib ta häirest politseid. Kriminaalhooldusametnik saab süsteemist häire kohta teabe e-kirja teel, seetõttu ei pea valvekeskus teda eraldi teavitama. Lõikega 5 lisatakse, et valveametnik helistab häirekeskusesse ning annab viivitamata teada, kui kriminaalhooldusalune on sisenenud keelatud tsooni. Tegemist on olukorraga, kus kellegi teise elu või tervis võib olla ohus. Lõikega 6 täiendatakse, et ajakava muutmist reguleerib määruse § 8. Määruses toonitatakse, et valveametnikul puudub pädevus ajakava muutmiseks.

§ 2 punktiga 29 tunnistatakse kehtetuks kehtiva määruse § 16. Säte tunnistatakse kehtetuks, sest valveametnikul ei ole sättes toodud õigusi ega pädevust. Nii ei saa valveametnik teha suulist märkust kohustuse rikkumise kohta. Valveametnik ei tea, kas tegemist on rikkumisega või mitte, seda otsustab kriminaalhooldusametnik. Valveametnik ei tee ka kontrollkülastust kriminaalhooldusaluse elu- või

töökohta. Seda teeb kriminaalhooldusale määratud kriminaalhooldaja. Valveametnikul puudub pädevus kohustada kriminaalhooldusale ajakava järgima ega teha muid kehtiva määruse § 16 lõikes 3 sätestatud tegevusi.

Kehtiva määruse § 16 lõiked 4 ja 5 on eelnõuga tõstetud määruse §-i 15.

§ 2 punktiga 30 muudetakse määruse §-i 17.

Lõikes 1 sätestatakse, et kriminaalhooldusale osalust tehnilise rikkumise toimumises kontrollib kriminaalhooldusametnik, mitte valveametnik. Lõikes 2 nähakse ette, et rikke kõrvaldamise viisi ja aja otsustab kriminaalhooldusametnik rikkest olenevalt ning lõikes 3 sätestatakse, et kriminaalhooldusametnik otsustab rikkest ja seadmest olenevalt, kus ja kuidas seadme asendamine toimub. Lõikes 4 kasutatakse kehtivas määruses kasutatava termini „katkine seade“ asemel mõistet „tehnilise rikkega seade“ ning sätestatakse, et tehnilise rikkega seade asendatakse esimesel võimalusel, kuid hiljemalt kolme tööpäeva jooksul.

§ 2 punktiga 31 muudetakse kehtiva määruse 4. jao pealkirja sõnastust üldisemaks, võttes arvesse, et elektrooniline valve ei ole ainult kohustus.

§ 2 punktiga 32 muudetakse kehtiva määruse § 18. Paragrahvi pealkirja sõnastust üldistatakse, võttes arvesse, et elektrooniline valve ei ole ainult kohustus.

Samuti muudetakse üldisemaks § 18 lõike 1 sõnastus, kuna elektrooniline valve ei ole ainult kohustus.

Lõike 2 muudatusega sätestatakse, et kriminaalhooldusosakonnas töötaval ametnikul on õigus kontrollimiseks külastada ajakavas märgitud viibimiskohti ning sinna helistada. Lisaks laiendatakse öisel ajal kontrollkülastusest ette teatamise võimalusi. See tähendab, et teavitamiseks võib kasutada ka muid mõistlikke kanaleid, kuid arvestada tuleb sellega, et e-maili saatmine öisel ajal ei pruugi olla mõistlik, kuna ei saa eeldada, et kriminaalhooldusale öisel ajal oma e-kirju loeb.

Eelnõuga loobutakse kehtiva määruse § 18 lõikes 3 sätestatud kohustusest, et kontrollkäigu ajal peab kriminaalhooldusametnik suhtuma kriminaalhooldusale ja tema eraellu lugupidavalt. Ametnikel on alati kohustus suhtuda lugupidavalt kriminaalhooldusale sealhulgas viimase eraelusse.

§ 2 punktiga 33 muudetakse kehtiva määruse §-i 19. Paragrahvi pealkiri muudetakse üldisemaks, võttes arvesse, et elektrooniline valve ei ole ainult kohustus. Elektroonilise valve süsteemi saabuvad häired. Kõik häired ei ole rikkumised, kuid kriminaalhooldusametnik peab vaatama üle kõik häired, veendumaks, et tegemist ei ole rikkumistega. Vajaduse korral võtab kriminaalhooldusametnik kriminaalhooldusalel häire kohta suulisi või kirjalikke seletusi.

§ 2 punktiga 34 muudetakse § 20 pealkirja sõnastust üldisemaks, võttes arvesse, et elektrooniline valve ei ole ainult kohustus.

§ 2 punktiga 35 täpsustatakse kehtiva määruse § 20 lõike 1 sissejuhatava lauseosa sõnastust, võttes arvesse, et elektroonilise valve rikkumise võib toime panna ka isik, kelle puhul on vahistamine asendatud elektroonilise valvaga. Neile saab samuti teha suulise või kirjaliku hoiatuse. Erandiks on lähenemiskeelu rikkumine, mille korral ei saa kasutada kõnesolevas lõikes nimetatud rikkumistele reageerimise võimalusi. Teavitamine annab prokurörile teadmised, elektrooniline järelevalve ei ole täitnud eesmärki.

§ 2 punktiga 36 muudetakse kehtiva määruse § 20 lõike 1 punkti 3 sõnastust üldisemaks. Rikkumistele reageerimine on ametniku kaalutusotsus, mida kehtiva määruse sõnastus oluliselt piirab, sest kohustab ametnikku rikkumisele reageerima ainult otsuse täitmisele pööramise ettepaneku tegemisega. Seetõttu muudetakse sätte sõnastust üldisemaks, tagades ametnikele sisulise kaalutusotsuse tegemise võimaluse. Ametnike kaalutusotsus on piiratud asenduskaristuse korral (KarS § 69¹ lg 2) ning vahistamise asendamisel elektroonilise valvaga (KrMS § 137¹ lg 8).

§ 2 punktiga 37 täiendatakse kehtiva määruse § 20 lõike 4 esimest lauset. Muudatusega lisatakse sättesse sõna „kehtiv“. Kriminaalhooldusametnik peab koostama erakorralise ettekande, kui kriminaalhooldusalele on tehtud kaks kehtivat kirjalikku hoiatust ning ta on toime pannud rikkumise.

§ 2 punktiga 38 täiendatakse kehtiva määruse §-i 20 lõikega 5¹. Muudatusega pannakse ametnikule kohustus teavitada lähenemiskeelu rikkumisest prokuratuuri. Muudatus tagab kannatanute kaitse.

§ 2 punktiga 39 täiendatakse kehtiva määruse § 20 lõiget 6 pärast sõnu „esitatakse kohtule“ sõnadega „või prokuratuurile“, kuna erakorralist ettekannet on võimalik esitada nii kohtule kui ka prokuratuurile.

§ 2 punktiga 40 muudetakse kehtiva määruse § 21 lõiget 3¹. Muudatusega parandatakse kirjaviga ning nimetatakse sätte subjektidena ka kriminaalhooldusalused, kellele on kohaldatud ajutist lähenemiskeeldu või lähenemiskeeldu.

§ 2 punktiga 41 muudetakse kehtiva määruse § 21 lõiget 3². KarS § 69¹ lõikes 1, mis sätestab vangistuse asendamise elektroonilise valveta, on varasem kuuekuuline vangistus asendatud üheaastase vangistusega. KarS-i muudatusest tulenevalt tehakse sama muudatus ka kehtivas määruses.

§ 2 punktiga 42 muudetakse kehtiva määruse § 22 lõiget 1. Sätte sõnastust muudetakse üldisemaks, sest kasutatakse erinevaid valveseadmeid ja kõiki neid ei kinnitata jala külge. Sättega laiendatakse ka seadme eemaldajate ringi: eelnõu kohaselt võivad seda lisaks kriminaalhooldusametnikule teha ka kriminaalhooldusosakonnas töötavad ametnikud (näiteks nooremametnikud).

§ 2 punktiga 43 muudetakse kehtiva määruse 5. jao pealkirja sõnastust üldisemaks, võttes arvesse, et elektrooniline valve ei ole ainult kohustus.

§ 2 punktiga 44 muudetakse määruse §-i 23. Paragrahvi pealkirja sõnastust muudetakse üldisemaks, võttes arvesse, et elektrooniline valve ei ole ainult kohustus.

Lõige 1 muudatusega laiendatakse elektroonilise valve seadme eemaldajate ringi. Lisaks kriminaalhooldusametnikule võivad seadme eemaldada ka teised kriminaalhooldusosakonna ametnikud (näiteks nooremametnikud).

Lõigetes 2 ja 3 tehtava muudatusega muudetakse sõnastust üldisemaks, võttes arvesse, et elektrooniline valve ei ole ainult kohustus. Termin „katseaeg“ asendatakse terminiga „käitumiskontroll“, sest isik jääb kriminaalhooldusele just seoses käitumiskontrolliga, mitte katseajal viibimisega. Samuti korrastatakse sätte sõnastust ja asendatakse kriminaalhooldusregister vangiregistriga, sest kriminaalhooldusregistrit enam ei ole.

§ 2 punktiga 45 muudetakse määruse lisa sõnastust määruses tehtavatest muudatustest ajendatuna. Lisa sõnastust muudetakse üldisemaks, võttes arvesse, et elektrooniline valve ei ole ainult kohustus. Ühtlasi parandatakse selle sõnastust, võttes arvesse elektroonilise valve seadmete eri võimalusi, kuna praegusel ajal kasutatakse ka selliseid elektroonilise valve seadmeid, mida ei kinnitata jala külge.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei puuduta Euroopa Liidu õigust.

4. Määruse mõjud

Kavandatav muudatus

Üldkasuliku töö määruse muudatusega võimaldatakse üleminekut digitaalsele toimikule, ajakohastatakse määrus lähtudes praktikast ja suurendatakse üldkasuliku töö kasutamise võimalusi ning seejuures toetatakse üldkasuliku töö täitmist suurema paindlikkuse kaudu.

Elektroonilise valve määruse muudatusega ajakohastatakse määrus lähtudes praktikast. Määrust muudetakse lähtudes asjaolust, et elektrooniline valve ei ole ainult kohustus karistusseadustiku mõttes. Elektroonilist valvet on võimalik kohaldada ka vahistamise asendamisel ning ajutise lähenemiskeelu ja lähenemiskeelu kohaldamisel. Muutmisel on arvesse võetud tehnoloogia arengut, võimaldades kasutada erinevaid elektroonilise valve seadmeid. Määruse ajakohastamisel on lähtutud juhtumikorralduse ajakulu optimeerimisest, võimaldades juhtumikorraldusse kaasata kriminaalhooldusosakonnas töötavad ametnikud. Määruse muudatused aitavad rakendada kriminaalhooldajaid elektroonilise valve alustega ning tegeleda ennekõike sisulise tööga – sisutöö

kriminaalhooldusala, ajakavade koostamine, liikumiste kontrollimine süsteemis, häirete kontrollimine süsteemis. Vajalik on oma tegevusi kombineerida, mistõttu võib esineda vajadus juhtumikorraldusse kaasata ka kriminaalhooldusosakonnas töötavad ametnikud, kes saavad vajadusel abistada isikute liikumiste asukohtade kontrollimisega või elektroonilise seadme paigaldamisega/eemaldamisega.

Sihtrühm

Muudatuse sihtgrupid on nii üldkasuliku töö kui ka elektroonilise valve ettevalmistamise, täitmise ja järelvalvega tegelevad ametnikud ning üldkasulikke tööd tegevad ja elektroonilist valvet kasutavad kriminaalhooldusala, kahtlustatavad, süüdistatavad ja süüdimõistetud.

Kaasnev mõju

Määruse muudatus ei too kaasa negatiivseid mõjusid. Muudatuse mõju on valdkonda ajakohastada ning võimaldada suuremat paindlikkust. Üldkasulikke tööd reguleerivast määrusest kaotatakse nii ajakava kui ka jaotuskava asjaosaliste poolse allkirjastamise kohustus, millega kiirendatakse dokumendi liikumise protsessi. Elektroonilist valvet reguleeriva määruse sõnastus muudetakse üldisemaks, kuivõrd elektrooniline valve ei ole ainult kohustus karistusseadustiku mõistes, vaid elektroonilist valvet saab rakendada ka vahistamise asendamisel ning ajutise lähenemiskeelu ja lähenemiskeelu kohaldamisel.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamine ei too kaasa lisakulusid ega eeldatavaid tulusid.

6. Määruse jõustumine

Määrused jõustuvad üldises korras, kuna muudatused ei too kaasa olulisi töökorralduslikke muutusi. Seega puudub vajadus kehtestada lühemat või pikemat jõustumise aega.

7. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu ei esitatud kooskõlastamiseks EIS-i, kuna eelnõu ei mõjuta teisi ministeeriume, mistõttu ei ole vaja muudatusi teiste ministeeriumidega kooskõlastada. Vanglad on muudatustest teadlikud.

Rait Kuuse

asekantsler